

PIELGRZYM NADZIEI JAN PAWEŁ II NA ZIEMI WIELKOPOLSKIEJ 1979 – 1983 – 1997 – 1999

ORGANIZATORZY:

Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej
Instytutu Pamięci Narodowej w Poznaniu
„Przewodnik Katolicki”

PATRONAT MEDIALNY

„Przewodnik Katolicki”, Radio „Emaus”

SCENARIUSZ WYSTAWY:

Aleksandra Pietrowicz, dr Elżbieta Wojcieszek

KWERENDA IKONOGRAFICZNA I DOKUMENTALNA:

Stanisław Grzesiek, Jan Kołodziejski, Bartosz Kuświk, dr Agnieszka
Łuczak, Aleksandra Pietrowicz, dr Elżbieta Wojcieszek

KONCEPCJA PLASTYCZNA, SKŁAD I ŁAMANIE:

Bartosz Kuświk, Teodor Jeske-Choiński

FOTOGRAFIE I DOKUMENTY ZE ZBIORÓW:

Instytutu Pamięci Narodowej, Archiwum „Przewodnika Katolickiego”,
Archiwum Państwowego w Kaliszu, Muzeum Narodowego w Poznaniu –
Muzeum Historii Miasta Poznania, Archiwum Sanktuarium Maryjnego
w Licheniu Starym zbiorów prywatnych: o. Jana Góry OP,
Jana Kołodziejskiego, Bartosza Kuświka, Aleksandry Pietrowicz,
ks. Wojciecha Prostaka, Grzegorza Tulińskiego, Wojciecha Wieczorka,
Łukasza Zalewskiego.

**INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ**

**PRZEWODNIK
KATOLICKI**

Ogólnopolski tygodnik dla rodzin

ROK 1979 GAUDE MATER POLONIA

Powitanie Ojca Świętego w Warszawie [Fotografia z Archiwum IPN]

Wybór metropolity krakowskiego kardynała Karola Wojtyły na papieża napęłnił radosną dumą serca jego rodaków. Wśród sprawujących w PRL władzę natomiast wzbudził konsternację i liczne obawy. Nie mogli jednak odmówić życzeniu Jana Pawła II odbycia pielgrzymki do Ojczyzny. Trwała ona od 2 do 10 czerwca 1979 r. Ojciec Święty odwiedził Warszawę, Gniezno, Częstochowę, Kraków, Kalwarię Zebrzydowską, Wadowice, Oświęcim i Nowy Targ.

Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi.

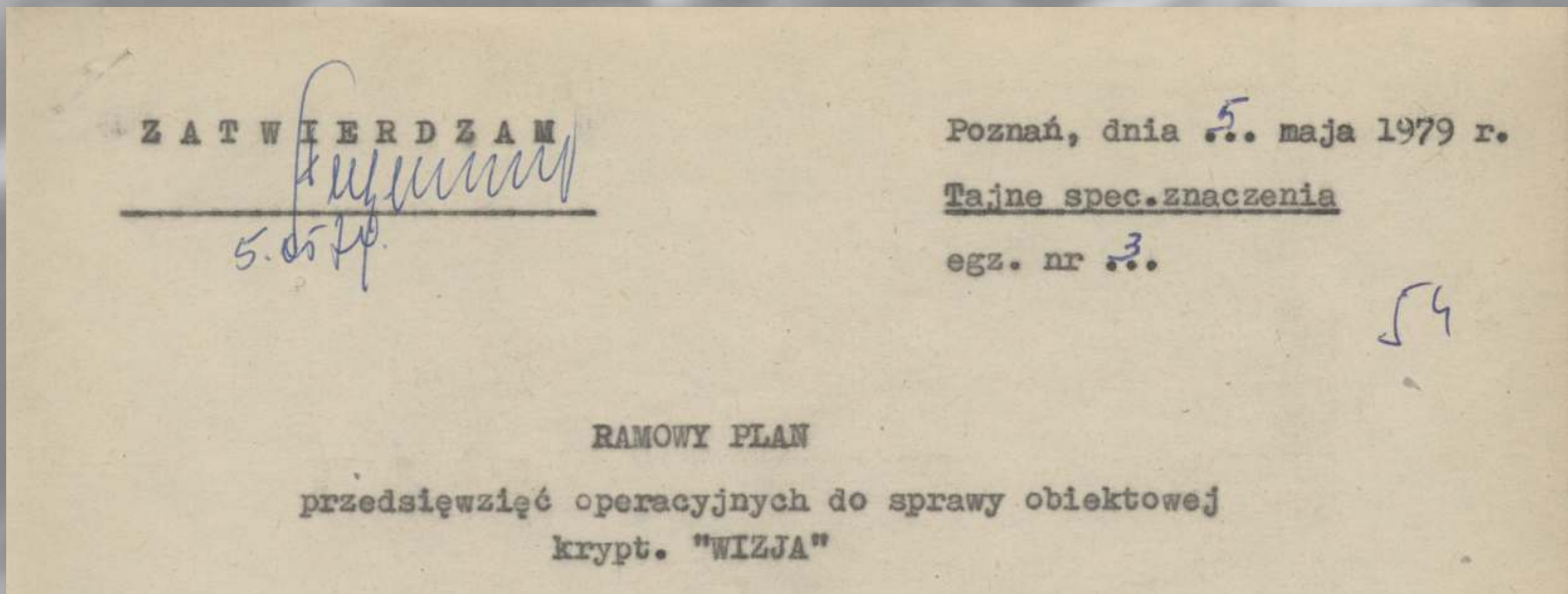
Powitanie na ziemi wielkopolskiej
na błoniach gembarzeskich
3 czerwca 1979 r.
[Fotografia z Archiwum IPN]

Przejazd kolumny papieskiej przed budynkiem KC PZPR
[Fotografia z Archiwum IPN]

Od wczesnych godzin rannych kilkaset tysięcy ludzi oczekiwało na przylot Ojca Świętego na błoniach gembarzewskich k. Gniezna. O godzinie jedenastej helikopter wylądował. W samo południe papież odmówił z wiernymi „Anioł Pański”.

Tu na tym rozległym błoniu witam ze czcią samo gniazdo piastowskie, początek dziejów Ojczyzny, a równocześnie kolebkę Kościoła, w którym praojcowie zjednoczyli się jednością wiary z Ojcem, Synem i Duchem Świętym. Rodacy moi! Pragnę, ażeby moje pielgrzymowanie po ziemi polskiej we wspólnotocie z Wami wszystkimi stało się żywą katechezą. Niech to będzie katecheza całych dziejów Kościoła i Polski, a równocześnie katecheza naszych czasów.

12. Poprzez osobowe źródła informacji wchodzące w skład komitetu oraz tkwiące w ogniwach organizacyjno-koncepcyjnych diecezji gnieźnieńskiej powodować:

- kształtowanie pożądanego dla państwa sytuacji i atmosfery oraz inspirowanie do podejmowania przez kościół korzystnych politycznie i operacyjnie decyzji,
- aby zarządzenia, komunikaty i listy pasterskie adresowane do kleru i wiernych nie powodowały ujemnych skutków społecznych,
- opracowywane foldery i informacje dla prasy, radia i telewizji zawierały treści zgodne z duchem uroczystości,
- aby postulaty komitetu do władz były możliwe do przyjęcia i realizacji,
- wpływanie na organizatorów pielgrzymek w celu ograniczania liczby wiernych, motywując to względami bezpieczeństwa papieża, ograniczoną powierzchnią przeznaczoną na odbywanie uroczystości.

Wykonają: t.w. jw. oraz

kpt. Zb. Woźniak - t.w. "Leszek"

kpt. T. Lisiecki - t.w. "Adam", "Stanisław", "Maciek"

kpt. H. Stefaniak - t.w. "Ryszard", "Janek", "Tadek".

Z dokumentacji operacji SB „zabezpieczenia”
pielgrzymki papieskiej, kryptonim Lato '79
[Dokument z Archiwum IPN]

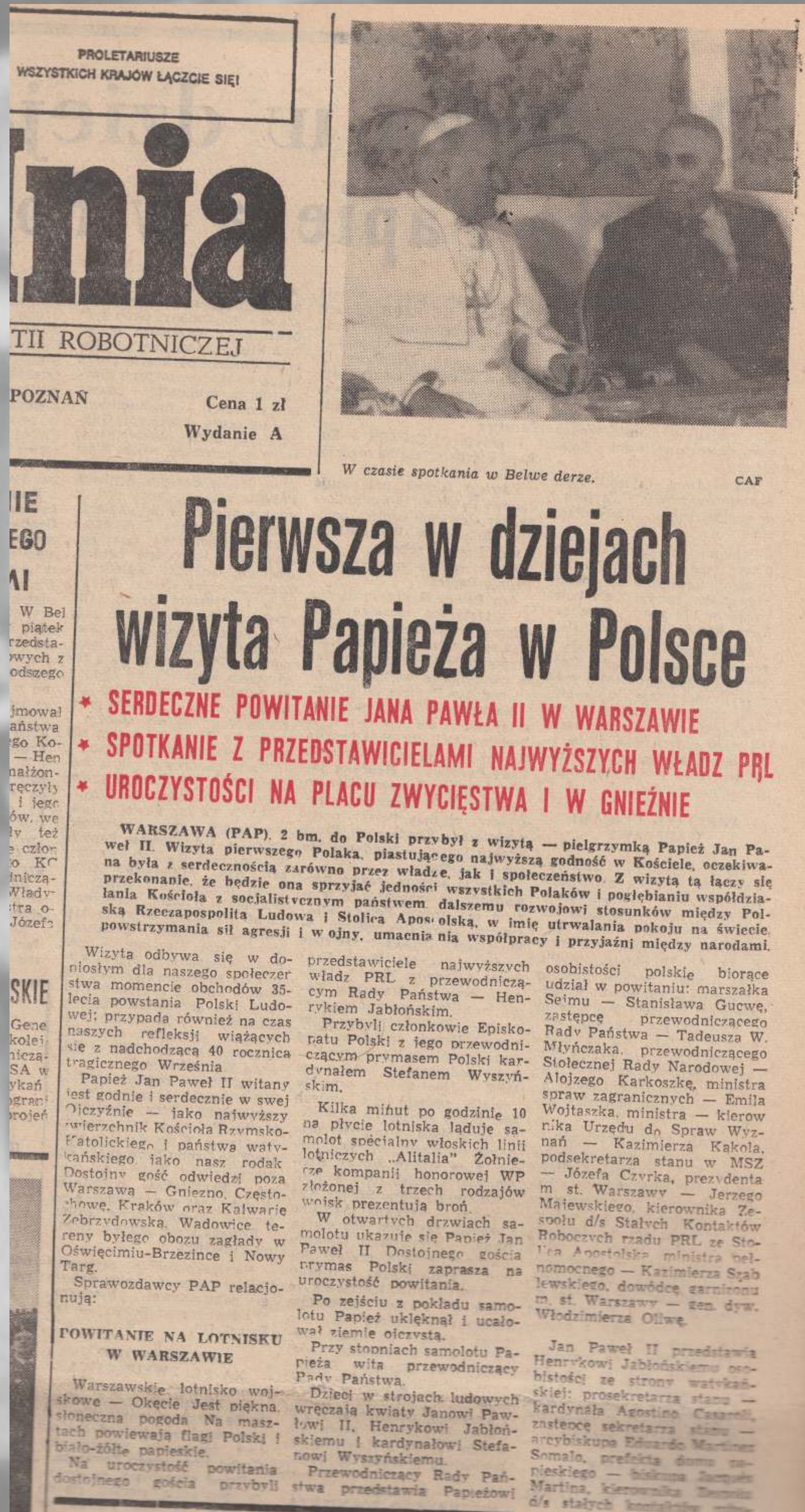

GEMBARZEWO - GNIEZNO

3 CZERWCA 1979

Pierwsze chwile w Wielkopolsce
[Fotografia z Archiwum IPN]

Artykuł z „Gazety Zachodniej”
o przybyciu Jana Pawła II do Polski

Z dokumentacji operacji SB „zabezpieczenia”
pielgrzymki papieskiej, kryptonim Lato '79
[Dokument z Archiwum IPN]

Gniezno, dnia 1 czerwca 1979 roku

O C E N A

sytuacji w obiektach zabezpieczanych przez
grupę Wydziału d/w z Przest. Gospod. KWMO
Poznań w dniu 1.06.1979 roku.

W dniu 1.06.1979 roku prowadzone działania operacyjno-kontrolne na 29 obiektach - wszystkich podstawowych zakładach produkcyjnych i jednostkach handlowych zlokalizowanych na terenie Gniezna. W działaniach udział brało 17 funkcjonariuszy MO. Zakres działań obejmował rozpoznanie nastrojów wśród załóg zakładów oraz kontrole technicznego i fizycznego zabezpieczenia obiektów. Niezależnie od w/w czynności odbyło 21 spotkań z t.w. i 6 z OZ zatrudnionymi w zakładach produkcyjnych. Sondaż agenturalny i oficjalne kontakty z kierownictwem zakładów wykazały, że nastroje wśród załóg są normalne, nie doszło do żadnych zakłóceń w działalności zakładów spowodowanych niezadowolaniem pracowników. Zabezpieczenie obiektów jest poprawne.

W dniu 2 i 3.06. br. wszystkie zakłady produkcyjne będą nieczynne (wolna sobota/ za wyjątkiem WZO "Polania", w którym to godz. 5⁴⁵ pracuje 1 zmiana /około 40 osób/. Pracować będą jedynie przedsiębiorstwa handlowe działające na rzecz zaopatrzenia ruchu turystycznego oraz przedsiębiorstwa transportowe. Czynny będzie również NBF /wymiana walut/, PKO i UPT. W zakładach, które w dniach 2 i 3.06. będą nieczynne wprowadzono całonocowe dyżury z ramienia kierownictwa zakładów i ORMO. Pracować również będą portierzy ze Spółdzielni "Ochrona Mienia". Ustalono z kierownictwem zakładów sposób przekazywania informacji o zaistniałych zdarzeniach.

W toku prowadzonych działań stwierdzono, że nieustalona osoba wywiesiła na budynku WZO "Polania" przy ul. 22 Lipca 2 flagi biało-żółte. Niezwłocznie spowodowano ich usunięcie a dla zapobieżenia powtórzenia się w przyszłości tego rodzaju przypadków zasugerowano w miejsca przeznaczone do wywieszania 6 flag zatknięcie flag biało-czerwonych. Ponadto uzgod-

GNIEZNO 3-4 CZERWCA 1979

Składanie darów podczas mszy świętej przed katedrą
[Fotografia z Archiwum IPN]

Ojciec Święty przejechał w szpalerze wiwatujących ludzi z pól gembarzewskich do Gniezna. Przed katedrą odprawił mszę pontyfikalną, w czasie której wygłosił homilię.

Kiedy dzisiaj, w uroczystość Zesłania Ducha Świętego roku Pańskiego 1979, sięgamy do tych fundamentów, nie możemy nie słyszeć – obok języka naszych praojców – także innych języków słowiańskich i pobratymczych [...]. Czyż Chrystus tego nie chce, czy Duch Święty tego nie rozrządza, ażeby ten papież Polak, papież Słowianin, właśnie teraz odsonił duchową jedność chrześcijańskiej Europy, na którą składają się dwie wielkie tradycje: Zachodu i Wschodu?

Po południu Jan Paweł II spotkał się z młodzieżą na Wzgórzu Lecha.

„Kultura jest wyrazem człowieka. Człowiek ją tworzy – i człowiek przez nią tworzy siebie. [...] I równocześnie człowiek tworzy kulturę we wspólnocie z innymi. Kultura polska jest dobrem, na którym opiera się życie duchowe Polaków. Ona wyodrębnia nas jako naród. Ona stanowi o nas przez cały ciąg dziejów. Stanowi bardziej niż siła materialna. Bardziej nawet niż granice polityczne. Cywilizacja, prawdziwie godna człowieka, musi być chrześcijańska.

Proszę Was: Przechowajcie to dziedzictwo! Przekażcie je następnym pokoleniom”.

4 czerwca odbyło się spotkanie z profesorami i alumnami Prymasowskiego Wyższego Seminarium Duchownego.

Spotkanie z młodzieżą na Wzgórzu Lecha [Fotografie z Archiwum IPN]

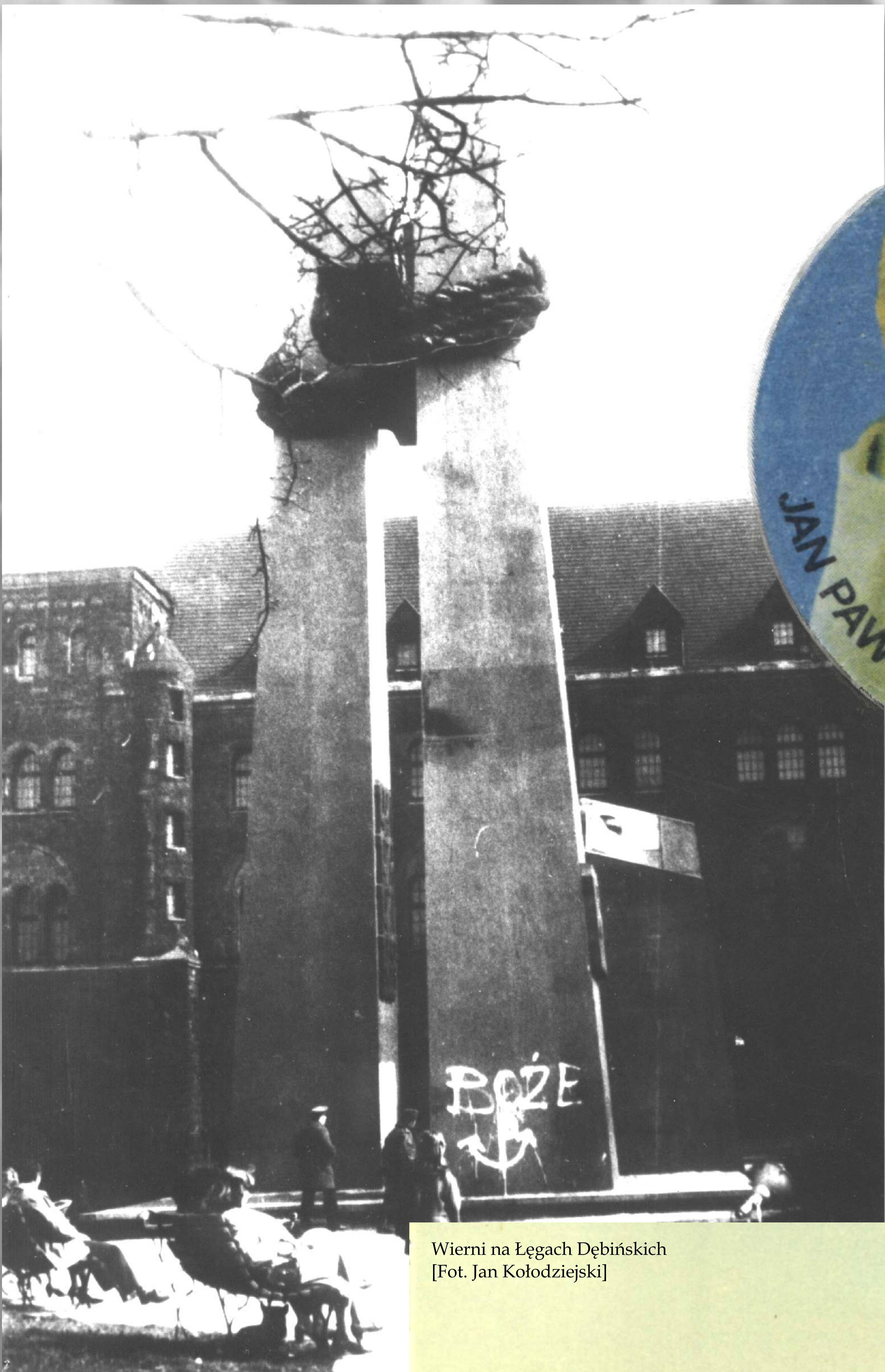

Plan organizacyjny operacji Lato '79 w Gnieźnie
[Dokument z Archiwum IPN]

ROK 1983
POKÓJ TOBIE, POLSKO
- OJCZYZNO MOJA

Druga pielgrzymka Jana Pawła II do Polski odbyła się w dniach 16-23 czerwca 1983 r., podczas stanu wojennego. Rozbudzone w latach 1980-1981 poczucie godności i wolności zostało brutalnie złamane przez władze. Opozycję polityczną zepchnięto do podziemia. Wielu działaczy NSZZ „Solidarność” było więzionych, wielu zmuszono do opuszczenia kraju. Ludzie z trudem zabiegali o podstawowe środki do życia.

Pomnik Poznańskiego Czerwca '56 w dniach stanu wojennego [Fot. J. Kolodziejski]

Okolicznościowa odznaka upamiętniająca pobyt Jana Pawła II w Poznaniu

Wierni na Łęgach Dębińskich, [fot. Wojciech Wieczorek]

Wierni na Łęgach Dębińskich [Fot. Jan Kolodziejski]

Solidarność 1983

Witamy Cię Ojciec Święty w naszej Ojczyźnie

Kalendarz solidarnościowy z wizerunkiem Papieża

STYCZEŃ	P	W	S	C	P	S	N
3	4	5	6	7	8	9	10
10	11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31		

LUTY

P	W	S	C	P	S	N
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27

MARZEC

P	W	S	C	P	S	N
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

KWIECIEŃ

P	W	S	C	P	S	N
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

MAJ

P	W	S	C	P	S	N
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

CZERWIEC

P	W	S	C	P	S	N
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

LIPIEC

P	W	S	C	P	S	N
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

SIERPIEŃ

P	W	S	C	P	S	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

WRZESIEŃ

P	W	S	C	P	S	N
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

PAŹDZIERNIK

P	W	S	C	P	S	N
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

LISTOPAD

P	W	S	C	P	S	N
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

GRUDZIEŃ

P	W	S	C	P	S	N
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Ekos NIEŁKOPOLSKI

Wyd. A
Cena 5 zł

Poznań, piątek/sobota/niedziela 17/18/19 czerwca 1983

Papież Jan Paweł II przybył do Polski

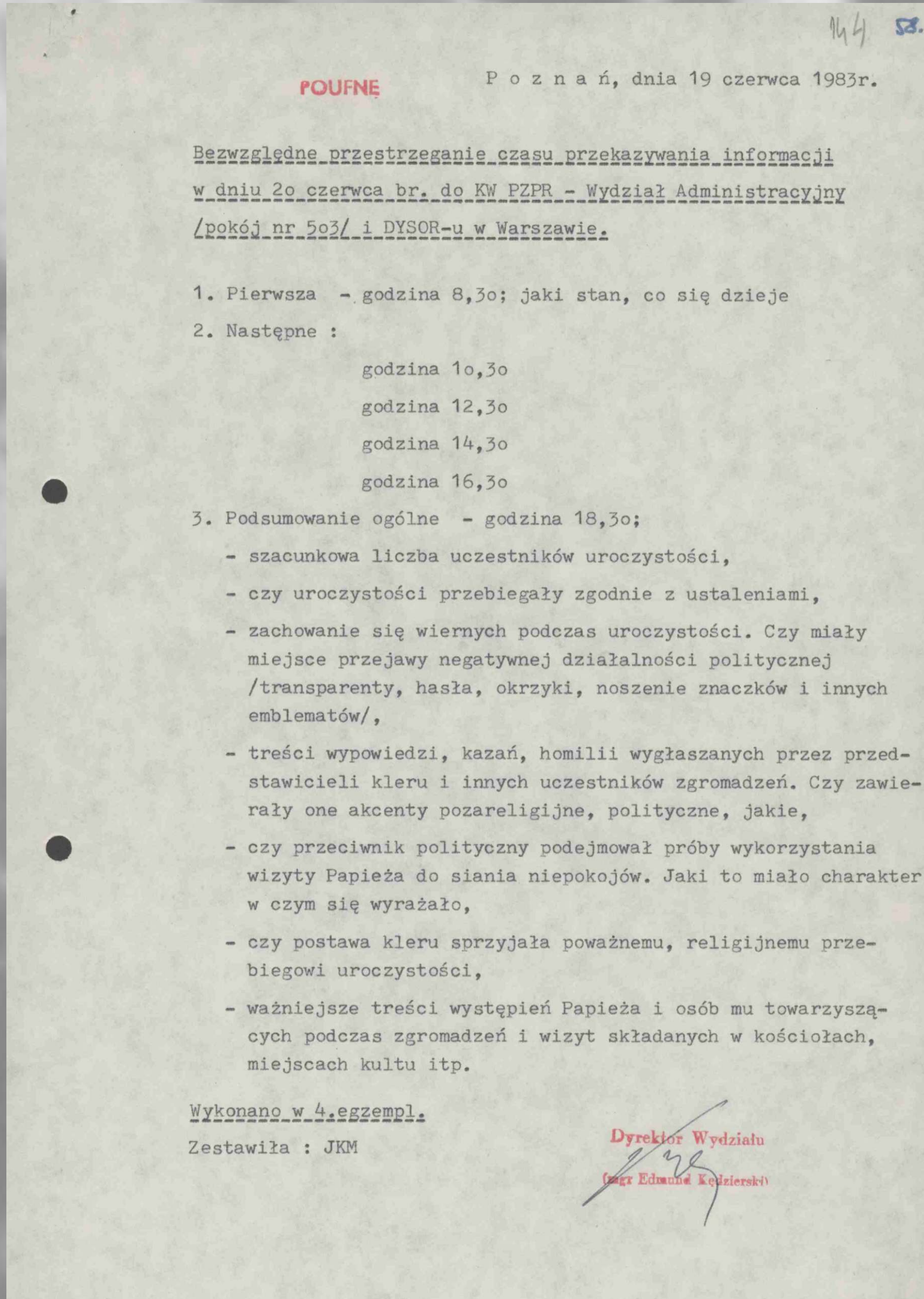
APJ. Na zaproszenie władz ławnych PRL i Episkopatu Polski w Warszawie, w towarzystwie papieża przybył do Polski Jan Paweł II. Papież przybył do Polski w towarzystwie kardynała Józefa Glempa. Papież przybył do Polski w towarzystwie kardynała Józefa Glempa. Papież przybył do Polski w towarzystwie kardynała Józefa Glempa.

16-17. VI Warszawa
18. VI Niepokalanów
18-19. VI Częstochowa
20. VI Poznań
20. VI Katowice
21. VI Wrocław, Opole
22-23. VI Kraków

Pan da siłę swojemu ludowi...

Joannes Paulus pp. II

Plakat solidarnościowy z trasą pielgrzymki papieskiej

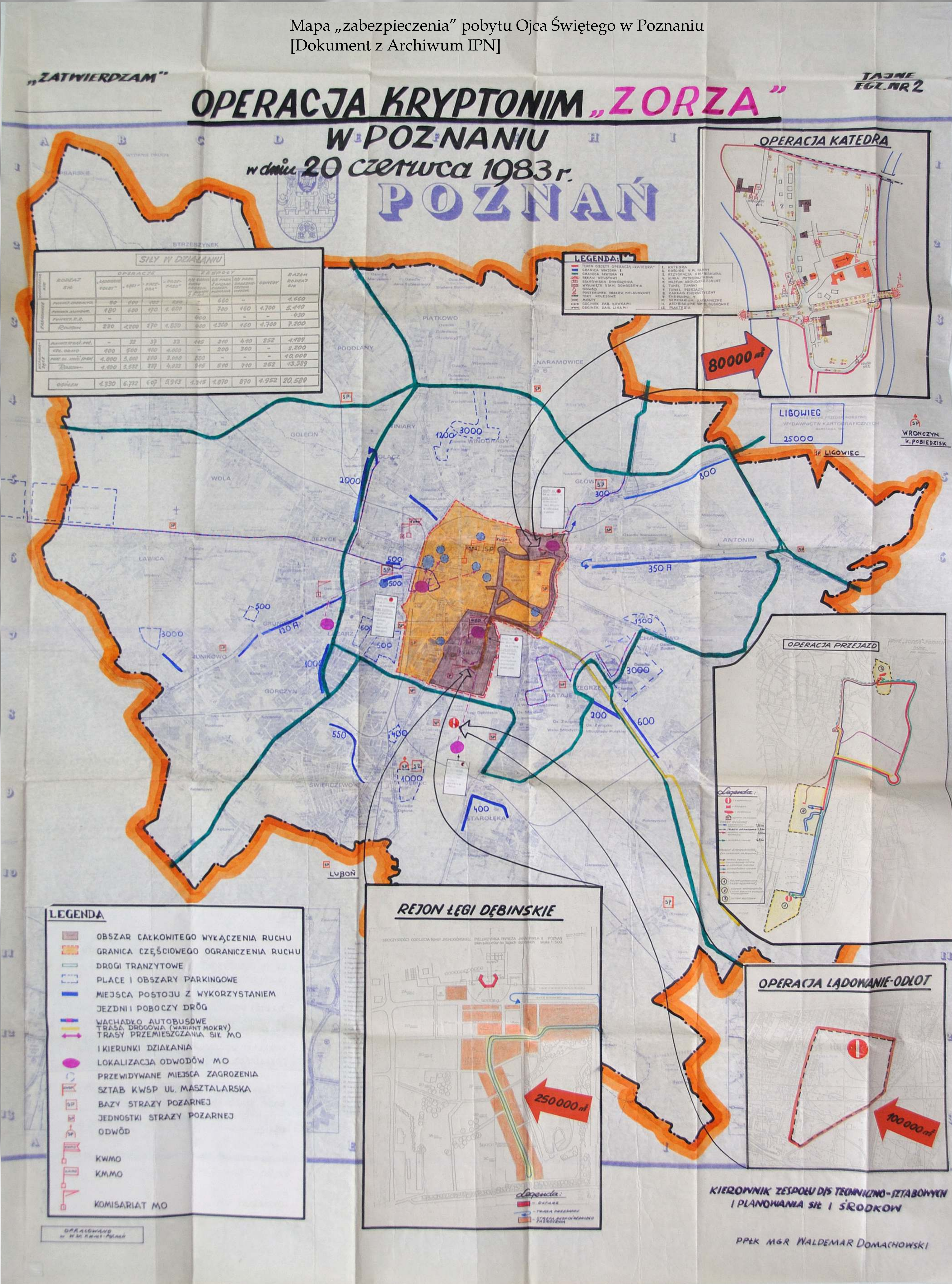
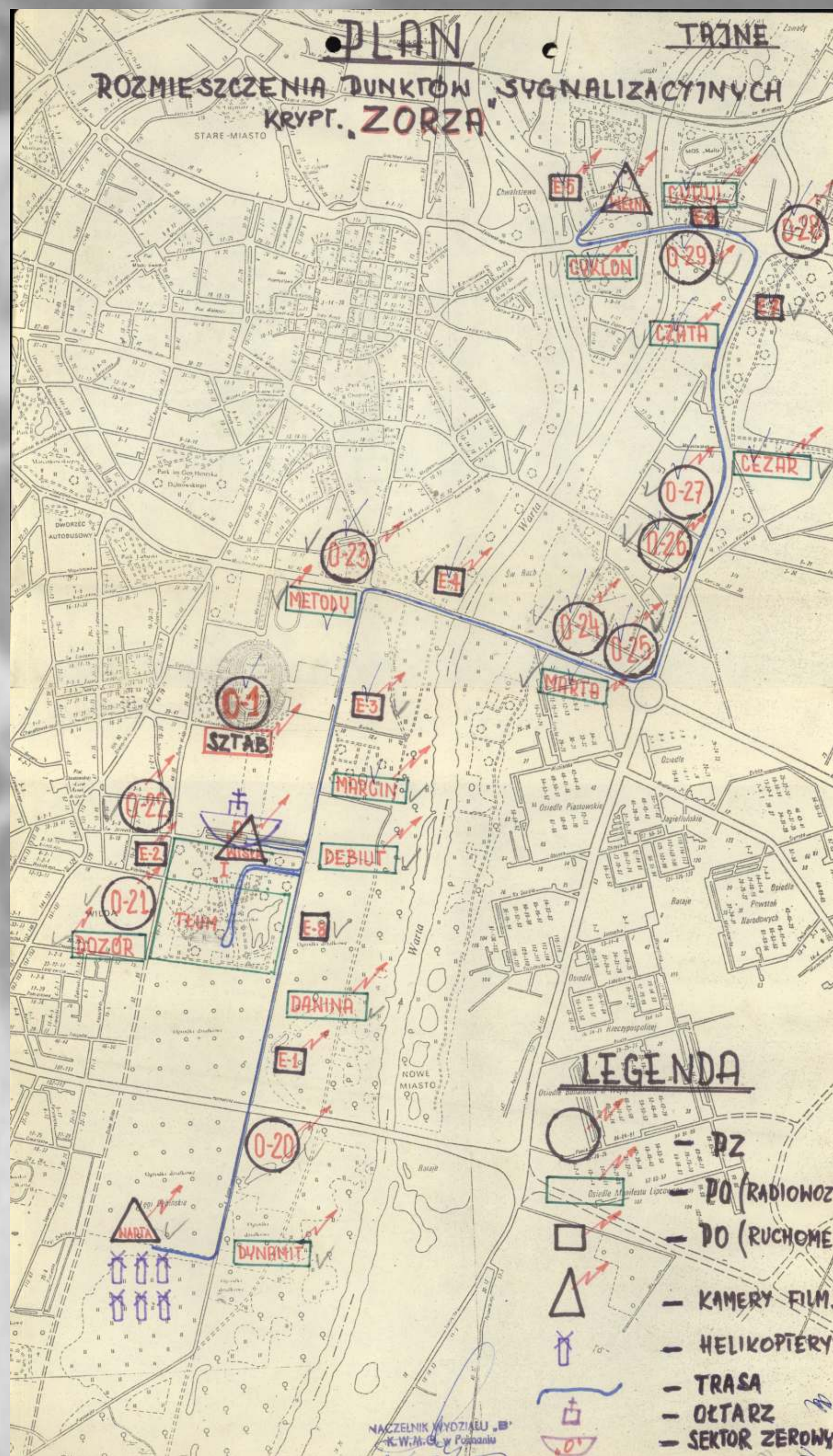

Zarządzenie dyrektora Wydziału do spraw
Wyznań Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu
o przekazywaniu informacji sytuacyjnych
do KW PZPR w Poznaniu
[Dokument z Archiwum IPN]

OPERACJA ZORZA '83

ZOMO w gotowości bojowej
[fot. J. Kolodziejski]

Pobyt Ojca Świętego w Poznaniu od chwili wylądowania na lotnisku Ławica do momentu odlotu był „zabezpieczany operacyjnie” przez funkcjonariuszy SB w ramach akcji o kryptonimie Zorza. Poszczególne jej fragmenty były dodatkowo określane kryptonimami, np. Przylot, Przejazd, Katedra.

Do pielgrzymki papieskiej pilnie przygotowywała się też wojewódzka instancja partyjna oraz administracja państwowa.

Stosownie do oceny zadań związanych z pobytem papieża w Poznaniu i spodziewanych zagrożeń, przygotowania do polityczno-organizacyjnego, propagandowego i porządkowego zabezpieczenia wizyty papieża prowadzono na wielu płaszczyznach, kierunkach i w układach organizacyjnych. Zgodnie z programem przyjętym przez powołany przy I Sekretarzu KW PZPR zespół polityczny [...] prowadzone były przygotowania w układzie wewnątrzpartyjnym. Na tematy związane z wizytą papieża odbyły się dwa posiedzenia Wojewódzkiego Komitetu Obrony [...]. Na czas bezpośrednio poprzedzający i pobyt papieża wprowadzono stan wzmożonej dyspozycyjności pracowników etatowych instancji oraz całodobowe dyżury. [...] Dla zabezpieczenia porządku w dniu 20 czerwca br. użyte były w Poznaniu następujące siły: funkcjonariuszy MO oraz ruchu drogowego - 6618; pracowników (operacyjnych SB) - 1000; członków ORMO - 2902 [...].

KW PZPR do KC PZPR
„Ocena przebiegu pobytu papieża w Poznaniu dnia 20 VI 1983 r.”
[Archiwum Państwowe w Poznaniu]

Tłumy na trasie przejazdu
[Fot. J. Kołodziejski]

POZNAŃ, 20 CZERWCA 1983 CHRYSTUS ŻYJE I DZIAŁA W WAS I PRZEZ WAS

Medal z podobizną Matki Boskiej Fatimskiej (nazwa zakazana przez cenzurę ze względu na treść objawienia, przepowiadającego upadek komunizmu) podarowany poznaniakom przez Ojca Świętego
[Muzeum Narodowe w Poznaniu – Muzeum Historii Miasta Poznania]

Wierni podczas mszy świętej
[Fot. W. Wieczorek]

Wierni podczas mszy świętej
[Fotografia z archiwum IPN]

Chrystus żyje i działa w Was i przez Was

Msza święta zgromadziła na Łęgach Dębińskich przeszło milion wiernych.

Wielka jest moja radość, że mogę dzisiaj przybyć do Grodu Przemysławowa [...]. Zdaje sobie sprawę, że miejsce, na którym stoję, odegrało podstawową rolę nie tylko w historii chrześcijaństwa, ale także w historii państwa i kultury polskiej. [...] W dniu dzisiejszym pragnę w szczególny sposób błogosławić Pana, ponieważ dane mi jest wśród Was, drodzy Rodacy, dokonać wyniesienia na ołtarze – poprzez beatyfikację – Służebnicy Bożej Matki Urszuli Ledóchowskiej. [...] Powołaniem Urszuli była młodość i jej wychowanie.

Na chwilę jawnie zaistniała „Solidarność” – w transparentach, okrzykach, darach składanych na ołtarzu, w tysiącach drewnianych podwójnych krzyży (nawiązujących do pomnika Czerwca 1956 roku, do którego władze nie dopuściły Papieża) złożonych w literę V.

Wyznanie Piotrowe wyraziło się w dziejach miasta poprzez budowę pomnika Najświętszego Serca Jezusowego [...] Dziś na tym miejscu stanęły dwa krzyże na pamiątkę ofiar z 1956 roku. Z różnych motywów – ze względu na dawniejszą i bliższą przeszłość – to miejsce czczone jest przez społeczeństwo Poznania i Wielkopolski. Pragnę i ja również uklęknąć w duchu na tym miejscu i złożyć cześć.

W katedrze poznańskiej Ojciec Święty spotkał się z duchowieństwem. Odwiedził także Złotą Kaplicę z nagrobkami pierwszych władców Polski oraz kryptę arcybiskupią.

ROK 1997

CHRYSTUS W CZORAJ, DZIŚ I NA WIEKI

GNIEZNO 2-3 CZERWCA 1997

2 czerwca 1997 r.
Śmigłowiec z Janem Pawłem II
na pokładzie przelatuje nad młodzieżą
zgromadzoną na Polach Lednickich
[klatka z filmu VHS]

Altarz przed katedrą
[fot. J. Boczek, z archiwum „Przewodnika Katolickiego”]

Ojciec Święty podczas homilii
[fot. J. Boczek, z archiwum „Przewodnika Katolickiego”]

Prezydenci państw Europy Środkowo-Wschodniej podczas mszy świętej
[fot. J. Boczek, z archiwum „Przewodnika Katolickiego”]

Przejazd papamobile wśród tłumów wiernych
[fot. J. Boczek, z archiwum „Przewodnika Katolickiego”]

Wierni na mszy świętej przed gnieźnieńską katedrą
[fot. J. Boczek, z archiwum „Przewodnika Katolickiego”]

Szosta pielgrzymka Jana Pawła II do Ojczyzny trwała od 31 maja do 10 czerwca. Jej trasa wiodła przez Wrocław, Legnicę, Gorzów Wielkopolski, Gniezno, Poznań, Kalisz, Częstochowę, Zakopane, Ludźmierz, Kraków, Duklę, Krosno. Od przemian politycznych roku 1989 mijało 8 lat. Transformacja ustrojowa okazała się bolesna dla zwykłych ludzi. Wielu czuło się zagubionych, wielu traciło nadzieję w sens przemian. 2 czerwca 1997 w drodze z Gorzowa Wielkopolskiego do Gniezna helikopter z Ojcem, Świętym przeleciał nad zgromadzoną na Lednicy przy symbolicznej „Bramie Tysiąclecia” (Bramie-Rybie) młodzieżą. Msza święta na placu przed katedrą gnieźnieńską w milenium śmierci św. Wojciecha zgromadziła ponad 200 tys. wiernych.

Po upadku jednego muru, tego widzialnego, jeszcze bardziej odsłonił się inny mur, niewidzialny, który nadal dzieli nasz kontynent - mur, który przebiega przez ludzkie serca. Jest on zbudowany z lęku i agresji, z braku zrozumienia dla ludzi o innym pochodzeniu, kolorze skóry, przekonaniach religijnych, z egoizmu politycznego i gospodarczego oraz z osłabienia wrażliwości na wartość życia ludzkiego i godność każdego człowieka.

Po mszy świętej Papież spotkał się z prezydentami Czech, Litwy, Niemiec, Słowacji, Ukrainy, Węgier i Polski, którzy specjalnie przybyli do Gniezna by wziąć udział w uroczystościach.

Umacnianie instytucji demokratycznych, rozwój gospodarczy, współpraca międzynarodowa - wszystkie te działania osiągną swój prawdziwy cel tylko wówczas, gdy zapewnią taki poziom życia, który pozwoliłby człowiekowi rozwijać wszystkie wymiary jego osobowości.

POZNAN', 3 CZERWCA 1997 JESTEŚCIE WEZWANI DO ŚWIADCZENIA O WIERZE I NADZIEI

Spotkanie z młodzieżą pod Poznańskimi Krzyżami
[Fot. J. Boczek, z archiwum „Przewodnika Katolickiego”]

Przejazd kolumny papieskiej przez Poznań [Fot. ks. W. Proszak]

[Fot. ks. W. Proszak]

Przejazdowi Ojca Świętego z lotniska na plac Adama Mickiewicza towarzyszyły na całej trasie tłumy wzruszonych ludzi. Tym razem ołtarz stanął na tle Poznańskich Krzyży.

Chciałem pod ten pomnik przybyć w 1983 roku, gdy byłem po raz pierwszy jako papież w Waszym mieście, ale wówczas odmówiono mi możliwości modlitwy pod Poznańskimi Krzyżami. Cieszę się, że dziś razem z Wami, młodą Polską, mogę uklęknąć pod tym pomnikiem i oddać hołd robotnikom, którzy złożyli swoje życie w obronie prawdy, sprawiedliwości i niepodległości Ojczyzny”.

Słowa homilii zwrócone były przede wszystkim do młodzieży:

„Osoba ludzka, stworzona na obraz i podobieństwo Boga, nie może stać się niewolnikiem rzeczy, systemów ekonomicznych, cywilizacji technicznej, konsumizmu, łatwego sukcesu. [...] Trzeba umieć używać swojej wolności, wybierając to, co jest prawdziwym dobrem. Nie dajcie się zniewolić! Nie dajcie się skusić pseudowartościami, półprawdami, urokiem miraży [...]. Liczę na Was. Na wasz młodzieńczy zapał i oddanie Chrystusowi. [...] Budujcie i umacniajcie na polskiej ziemi »cywilizację miłości«: w życiu osobistym, społecznym, politycznym [...]. Nie żałujcie na ten cel młodzieńczego entuzjazmu, wysiłku ani ofiary.

Wieczorem Jan Paweł II spotkał się z rektorami i profesorami wyższych uczelni Poznania.

[Fot. J. Boczek, z archiwum „Przewodnika Katolickiego”]

[Fot. J. Boczek, z archiwum „Przewodnika Katolickiego”]

Młodzież oczekująca na przyjazd Ojca Świętego
[fot. J. Boczek, z archiwum "Przewodnika Katolickiego"]

KALISZ, 4 CZERWCA 1997 RODZINA WSPÓLNOTĄ ŻYCIA I MIŁOŚCI

Wierni w czasie mszy świętej na placu Kilińskiego
[fot. J. Boczek, z archiwum "Przewodnika Katolickiego"]

Ołtarz w czasie mszy świętej na placu Kilińskiego
[Archiwum Państwowe w Kaliszu]

Pięknie udekorowane miasto przyjęło Ojca Świętego z entuzjazmem. Po modlitwie przed cudownym obrazem Świętej Rodziny Jan Paweł II odprawił na placu Kilińskiego mszę świętą koncelebrowaną między innymi z kapłanami, którzy przeżyli obóz koncentracyjny w Dachau. Podczas homilii zawierzył św. Józefowi wszystkie polskie rodziny, a także sprawę ochrony życia nienarodzonych.

Dzisiaj świat stał się areną bitwy o życie. Trwa walka między cywilizacją życia a cywilizacją śmierci. Dlatego tak ważne jest budowanie »kultury życia«. [...] Prawo do życia nie jest tylko kwestią światopoglądu, nie jest tylko prawem religijnym, ale jest prawem człowieka. Jest prawem najbardziej podstawowym". Następnie Papież odwiedził Wyższe Seminarium Duchowne, gdzie poświęcił nowy budynek.

Ojciec Święty w gmachu Wyższego Seminarium Duchownego w Kaliszu

LICHEŃ, 7 CZERWCA 1999 BÓG JEST MIŁOŚCIĄ

Chwila modlitwy przed cudownym obrazem Matki Boskiej Licheńskiej
[Fotografia z Archiwum Sanktuarium Maryjnego w Licheniu Starym]

W czasie siódmej już pielgrzymki apostolskiej do Ojczyzny, która trwała od 5 do 17 czerwca 1999 r. Jan Paweł II odwiedził Gdańsk, Sopot, Pelplin, Elbląg, Licheń, Bydgoszcz, Ełk, Wigry, Siedlce, Drohiczyn, Warszawę, Sandomierz, Zamość, Radzymin, Łowicz, Sosnowiec, Gliwice, Kraków, Stary Sącz, Wadowice i Częstochowę. Do Lichenia Ojciec Święty przyleciał helikopterem wieczorem 6 czerwca. Po noclegu w klasztorze księży Marianów, rankiem 7 czerwca na placu przed Sanktuarium spotkał się z 250 tysiącami wiernych, do których skierował krótką homilię. Następnie Papież poświęcił gmach wznoszonej świątyni. Matce Boskiej Licheńskiej ofiarował jako votum złoty różaniec.

Zgromadzeni dzisiaj na tej porannej modlitwie w licheńskim Sanktuarium, u stóp Bolesnej naszej Matki, błagajmy Ją [...] aby wstawiała się za nami u swego Syna, wypraszając nam Wiarę żywą, która z ziarna gorczycy staje się drzewem życia Bożego. Wiarę, która każdego dnia karmi się modlitwą, umacnia sakramentami świętymi i czerpie z bogactwa Ewangelii Chrystusowej. Wiarę mocną, która nie lęka się żadnych trudności, ani cierpień czy niepowodzeń [...]. Wiarę dojrzałą, bez zastrzeżeń, która współdziała z Kościołem świętym w autentycznym budowaniu mistycznego Ciała Chrystusa. [...] Czuwaj, Matko Syna Bożego nad nami, czuwaj nad naszą niewzruszoną wiernością Bogu, krzyżowi, Ewangelii i Kościołowi świętemu, tak jak to czyniłaś od zarania naszych dziejów. Broń tego Narodu, który od tysiąca lat idzie drogami Ewangelii. Spraw, abyśmy żyli, wzrastali i wytrwali w wierze do końca.

Wierni przed Sanktuarium
[Fotografia z Archiwum Sanktuarium Maryjnego w Licheniu Starym]

Poświęcenie Sanktuarium
[Fotografia z Archiwum Sanktuarium Maryjnego w Licheniu Starym]

Ojciec Święty pozdrawiający tłum
[Fotografia z Archiwum Sanktuarium Maryjnego w Licheniu Starym]

Wierni zgromadzeni przed Poznańskimi Krzyżami w dniach żałoby po śmierci Jana Pawła II w roku 2005
[Fot. Ł. Zalewski]

Krew polskich robotników, przelana na ulicach Poznania, razem z krwią tylu Polaków i Polek, którzy złożyli życie na ołtarzu Ojczyzny i Kościoła, niech będzie dla wszystkich moich Rodaków znakiem i wezwaniem do odważnego i odpowiedzialnego zespolenia się wokół najwyższych wartości, wokół człowieka, jego godności, wokół Narodu, Ojczyzny, jej teraźniejszości i przyszłości. Chciejmy to szczególne dziedzictwo wiary, pracy, walki i krwi naszych ojców i braci, które żyje we współczesnych pokoleniach, pieczołowicie, z troską, ustawicznie odnawiać, rozwijać i przekazywać młodym pokoleniom.

[Fragment telegramu Ojca Świętego na 25. rocznicę Poznańskiego Czerwca i uroczystość odsłonięcia Pomnika]

Ojciec Święty modlący się przed Poznańskimi Krzyżami w 1997 r.
[Fotografia ze zbiorów S. Grzeška]

